

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní Mgr. Janou Volkovou ve věci

žalobce: **D. P.**
zastoupený advokátem Mgr. Václavem Sobalou
sídlem Národní třída 967/23, 736 01 Havířov

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 2. 9. 2022, o invalidním důchodu,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Rozhodnutím ze dne 24. 5. 2022, č. j. X (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), žalovaná odňala žalobci invalidní důchod ode dne 12. 7. 2022. Podle lékařského posudku Okresní správy sociálního zabezpečení (dále jen „OSSZ“) Karviná ze dne 10. 5. 2022 žalobce již není invalidní, neboť dle uvedeného posudku poklesla žalobci z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu jeho pracovní schopnost pouze o 30 %.

2. Žalobce proti tomuto rozhodnutí podal námitky. Žalovaná nechala pro účely námitkového řízení zpracovat posudek lékařské posudkové služby České správy sociálního zabezpečení (dále také „ČSSZ“ nebo „žalovaná“) a rozhodnutím ze dne 2. 9. 2022, č. j. X (dále jen „napadené rozhodnutí“), potvrdila prvostupňové rozhodnutí.
3. Žalobce se žalobou podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), domáhal zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalované k dalšímu řízení.

II. Žaloba

4. Žalobce nesouhlasil s napadeným rozhodnutím a navrhoval, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.
5. Žalobce měl za to, že posudkový lékař nehodnotil jeho celkovou výkonnost, pohyblivost a schopnost vykonávat denní aktivity. Trpí artrózou 3. stupně obou kolen, jeho denní aktivity jsou tedy omezeny, schopnosti vykonávat pracovní činnost jsou taktéž omezeny. Je toho názoru, že měl být hodnocen dle položky těžké omezení hybnosti jednoho nebo více kloubů, pro kterou je stanovena míra poklesu pracovní schopnosti v rozmezí 35 - 50 %.

III. Vyjádření žalované

6. Žalovaná se ve vyjádření zaměřila na právní rámec, ustanovení zákona o důchodovém pojištění a posudky lékařů k posouzení zdravotního stavu žalobce. Zdůraznila objektivitu a správnost svého rozhodnutí, opírajícího se o odborný lékařský posudek a právní předpisy. Žalovaná je po zhodnocení předložené zdravotnické dokumentace přesvědčena, že byl plně posouzen a zjištěn zdravotní stav žalobce. Dodala, že osobní účast není nutná, pokud je zdravotní stav dostatečně doložen pro posudkové posouzení. S ohledem na pochybnosti posouzení zdravotního stavu ze strany žalobce navrhla žalovaná důkaz posudkem Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí („PK MPSV“) ve smyslu ustanovení § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení („zákon o organizaci a provádění sociálního zabezpečení“).

IV. Obsah správních spisů a řízení před krajským soudem

7. V průběhu řízení si krajský soud vyžádal správní (posudkový) spis OSSZ a také správní (dávkový) spis žalobce, z nichž vyplývají následující skutečnosti.
8. Lékař OSSZ Karviná v posudku ze dne 24. 9. 2018 shledal, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole XV, oddílu B položce 13b přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (dále také „vyhláška č. 359/2009 Sb.“), pro které se stanovuje míra procentní schopnosti 35 %. Vzhledem k jeho vlivu na schopnost využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti na schopnost pokračovat v předchozí výdělečné činnosti nebo schopnost rekvalifikace se podle § 3 odst. 2 uvedené vyhlášky zvyšuje tato hodnota o 10 %, celkově tak činí 45 %. Šlo o invaliditu I. stupně, doba platnosti posudku trvale.

9. Rozhodnutím ze dne 14. 11. 2018, č. j. X, žalovaná přiznala žalobci invalidní důchod pro invaliditu I. stupně.
10. Žalobce dne 30. 3. 2022 požádal o změnu výše invalidního důchodu.
11. Žalovaná nechala posoudit zdravotní stav žalobce lékařem OSSZ Karviná, který dne 10. 5. 2022 vydal posudek se závěrem, že žalobce není invalidní. Pokles pracovní schopnosti stanovil dle kapitoly XV., oddílu B, položky 9d přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., ve výši 30 %.
12. Žalovaná na základě závěrů shora uvedeného lékařského posudku OSSZ rozhodnutím ze dne 24. 5. 2022, č. j. X (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), odňala žalobci invalidní důchod ode dne 12. 7. 2022 podle § 56 odst. 1 a § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“).
13. Proti prvostupňovému rozhodnutí brojil žalobce námitkami, ve kterých uvedl, že jeho zdravotní stav byl chybně vyhodnocen, neboť jeho zdravotní stav se nezlepšuje, naopak dochází ke zhoršení. Ke svým námitkám přiložil lékařské zprávy.
14. Pro účely námitkového řízení nechala žalovaná vypracovat posudek o invaliditě ze dne 17. 8. 2022. Podle posudku lékaře ČSSZ Ostrava se u žalobce jednalo o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav ve smyslu § 26 zákona o důchodovém pojištění. Dle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění již není invalidní. Z důvodu dlouhodobě nepříznivého stavu poklesla pracovní schopnost žalobce o 30 %. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého stavu žalobce je artróza kolenních kloubů oboustranně III. stav po opakovaných plastikách LCA oboustranně a menisketomiích vnitřního menisku oboustranně od roku 2006 s mírnou instabilitou levého kolene. Zdravotní stav v období uvedeném v podkladových dokumentech k prvoinstančnímu posouzení ke dni posouzení v rámci námitkového řízení se výrazně nezměnil a je možné jej považovat za stabilizovaný na stávající úrovni. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole XV, oddílu B položce 9b (stav neodpovídá položce vyšší, tedy 9c) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb.
15. Na základě posudku o invaliditě ze dne 17. 8. 2022 vydala žalovaná dne 2. 9. 2022 žalobou napadené rozhodnutí, ve kterém zamítla námitky žalobce a potvrdila prvostupňové rozhodnutí.
16. Krajský soud nechal pro účely soudního řízení vypracovat **posudek PK MPSV**, pracoviště v Ostravě. Posudková komise dne 23. 2. 2023 zasedala ve složení předseda komise, další lékař s odborností v oblasti ortopedie a tajemnice. Žalobce byl přítomen jednání PK MPSV.
17. PK MPSV Ostrava měla k dispozici dosavadní správní spisovou dokumentaci OSSZ a ČSSZ, zdravotní dokumentaci a lékařské nálezy předložené žalobcem. V posudku byl shrnut průběh předchozího řízení, závěry prvostupňového rozhodnutí a napadeného rozhodnutí. Byly popsány žalobní námitky žalobce. Byla uvedena jeho pracovní anamnéza. PK MPSV Ostrava do posudku uvedla diagnostický souhrn žalobce. Na straně 2-8 posudku následně zpracovala posudkové hodnocení, ve kterém se ztotožnila se závěry posudku lékaře OSSZ Ostrava a ČSSZ v námitkovém řízení.

18. PK MPSV Ostrava uvedla, že hlavní příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce je artróza kolenních kloubů oboustranně III. stav po opakovaných plastikách LCA oboustranně a menisketomiích vnitřního menisku oboustranně od roku 2006 s mírnou instabilitou levého kolene. Ostatní onemocnění tak, jak jsou doložené, jsou posudkově méně významné.
19. PK MPSV Ostrava po prostudování lékařských nálezů konstatovala, že pokles pracovní schopnosti je hodnocen v kapitole XV., oddílu B, položce 9b přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti 30 %. Podle PK MPSV Ostrava zdravotní stav žalobce je stabilizovaný, neshledala však jeho zlepšení. I přes další úraz je pokles jeho pracovní schopnosti stanoven na 30 %.
20. Nešlo o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 35 %.
21. Žalobce předložil soudu znalecký posudek MUDr. T. V., znalce z oboru zdravotnictví, specializace posudkové lékařství, ze dne 23. 4. 2023. Znalecký posudek znalec vypracoval na základě požadavku žalobce. Znalec určil jako rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu artrózu obou kolenních kloubů se středně těžkým funkčním postižením a s instabilitou kolenních kloubů lehkého stupně, více vlevo. Postižení fibulárního nervu pravé nohy je bez významnějšího funkčního omezení. Posudkově rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu hodnotil dle přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., dle kapitoly XIII (postižení svalové a kosterní soustavy), odd. A (artropatie, tj. nemoci kloubů), položky 1b (osteoartrózy, v tomto případě oboustranná gonartróza, středně těžké funkční postižení dvou a více nosných kloubů), v souhrnu zdravotních postižení horní procentní hranici zde uvedeného rozmezí 20–35 %, tj. 35 %, kterou z důvodu náročnosti profese při zachování schopnosti rekvalifikace, zvýšil o 5 % na celkových 40 % poklesu pracovní schopnosti.
22. Krajský soud nechal vypracovat doplňující posudek PK MPSV, pracoviště v Ostravě. Posudková komise dne 10. 8. 2023 zasedla ve složení předseda komise, další lékař s odborností v oblasti ortopedie a tajemnice. Žalobce nebyl na jednání přítomen. PK MPSV setrvala na svém posudkovém závěru. Uvedla, že ve znaleckém posudku MUDr. T. V. nebylo objektivní vlastní vyšetření, které by hodnotilo funkční dopad daných diagnóz, které PK MPSV ve svém posudku verifikovala odborným lékařem. Změny po zlomenině v roce 2018, jakož i další zdravotní postižení v roce 2021 nemají podstatný vliv na pokles pracovní schopnosti.
23. Krajský soud uskutečnil dne 18. 9. 2023 ve věci jednání, které odročil na neurčito za účelem vyslechu znalce a doplnění posudku PK MPSV Ostrava. Následně však došlo ke změně v osobě rozhodujícího soudce. Soudkyně, již byla věc nově přidělena v souladu s rozvrhem práce Krajského soudu v Ostravě, vycházela ze závěrů vyplývajících z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 5. 2013, č. j. 6 Ads 12/2013-22, podle kterého *„předložil-li žalobce v řízení o správní žalobě proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ve věci invalidního důchodu k důkazu znalecký posudek znalce z oboru zdravotnictví, odvětví posudkové lékařství (srov. § 127a o. s. ř.), který zpochybňuje posudkový závěr příslušné posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí, krajský soud pochybnosti, resp. rozpory v posudkových zjištěních odstraní tak, že znalce a členy posudkové komise vyslechne za účelem vysvětlení (srov. § 127 odst. 2 o. s. ř.) nebo si od příslušné posudkové komise vyžádá doplnění posudku v reakci na závěry znalce, anebo tak, že si vyžádá srovnávací posudek od jiné posudkové*

komise Ministerstva práce a sociálních věcí, jež znovu komplexně zhodnotí zdravotní stav žalobce a vyjádří se k rozporům mezi posudkem původní posudkové komise ministerstva a znaleckým posudkem“. Krajský soud měl za to, že k zodpovězení sporných otázek by nepostačil toliko výsledek znalce, odpovědi nevyplývaly ani z doplňujícího posudku PK MPSV Ostrava. Krajský soud se proto odchýlil od právního závěru původně rozhodujícího soudce; rozhodování toliko na základě výsledku znalce považoval za nedostatečné, proto nechal pro odstranění rozporů mezi posudkem PK MPSV, pracoviště v Ostravě, ze dne 23. 2. 2023, jeho doplněním ze dne 10. 8. 2023 a znaleckým posudkem MUDr. T. V. vypracovat srovnávací posudek u PK MPSV, pracoviště Hradec Králové (dále jen „PK MPSV Hradec Králové“).

24. Posudková komise MPSV Hradec Králové zasedla dne 16. 8. 2024 ve složení předseda komise, další lékař s odborností v oblasti ortopedie a tajemnice. Žalobce nebyl jednání přítomen. PK MPSV Hradec Králové za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu považovala oboustranné degenerativní změny kolenních kloubů III. stupně s větší nestabilitou kolenního kloubu kompenzované ortézou. Procentní míru poklesu pracovní schopnosti žalobce ve výši 30 % stanovila podle kapitoly XV, oddílu B, položky 9b přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. Hodnotu procentního rozpětí volila při horní hranici vzhledem k charakteru a stupni základního onemocnění s přihlédnutím k dosaženému stupni středoškolského vzdělání, výkonu středně těžké práce řidiče a možnosti rekvalifikace bez užití § 3 vyhlášky č. 359/2009 Sb.
25. PK MPSV Hradec Králové dospěla k závěru, že zdravotní stav žalobce k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované neodpovídal invaliditě žádného stupně.

V. Jednání soudu

26. Krajský soud ve věci nařídil ústní jednání, které se uskutečnilo dne 12. 11. 2024 za přítomnosti žalobce a jeho zástupce. Zástupkyně žalované se z jednání řádně omluvila. Žalobce žádal, aby krajský soud jeho žalobě vyhověl. Krajský soud s ohledem na nepřítomnost žalované přečetl její vyjádření k žalobě. Následně seznámil účastníky s podstatnými částmi správního spisu a provedl dokazování. Zástupce žalobce navrhl provést k důkazu výsledek znalce, jak to avizoval rozhodující soudce během jednání soudu ze dne 18. 9. 2023 a kvůli výsledku znalce odročil jednání. Taktéž navrhl, aby srovnání posudků PK MPSV Ostrava a znalce provedl jiný, na žalované a státní správě zcela nezávislý subjekt. Krajský soud důkazní návrhy zamítl pro nadbytečnost. Důvody, proč krajský soud nevyslechl znalce, vysvětlil již v bodě 23 tohoto rozsudku. Krajský soud taktéž neměl pochybnosti o nestrannosti PK MPSV Hradec Králové. Posudková komise má povinnost posoudit zdravotní stav objektivně na základě konkrétních lékařských zpráv a po případném shlednutí posuzovaného, není oprávněna jakkoli stranit žalované a rozhodovat v její „prospěch“. Z posudku PK MPSV Hradec Králové se nepodává jakékoli podezření na to, že by posudková komise nerozhodovala nestranně. Pokud žalobce nepoukázal na žádné indicie, které by tuto nestrannost zpochybňovaly, neměl krajský soud důvod nechat zpracovat srovnávací posudek jiným subjektem toliko za účelem zajištění objektivního posouzení. Poté dal krajský soud prostor ke konečnému návrhu a následně postupoval podle § 49 odst. 12 s. ř. s.

VI. Posouzení věci krajským soudem

27. Krajský soud se zabýval námitkou žalobce, že má nárok na invalidní důchod a správní orgány posoudily jeho zdravotní stav nesprávně.
28. Právní úprava posuzování invalidity a podmínek nároku na invalidní důchod je obsažena v § 39 zákona o důchodovém pojištění, které upravuje tři stupně invalidity. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně. Pokud se jedná o pokles pracovní schopnosti nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, a konečně v případě poklesu nejméně o 70 % se jedná o invaliditu třetího stupně. Při určování poklesu pracovní schopnosti se mj. bere v úvahu, zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost, zda se jedná o tzv. stabilizovaný zdravotní stav a zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován. Podle ustanovení § 39 odst. 6 zákona o důchodovém pojištění platí, že za stabilizovaný zdravotní stav [odstavec 4 písm. b)] se považuje takový zdravotní stav, který se ustálil na úrovni, která umožňuje pojištěnci vykonávat výdělečnou činnost bez zhoršení zdravotního stavu vlivem takové činnosti; udržení stabilizace zdravotního stavu může být přitom podmíněno dodržováním určité léčby nebo pracovních omezení.
29. Správní rozhodnutí o nároku na invalidní důchod je závislé především na odborném lékařském posouzení. Zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění posuzuje ministerstvo práce a sociálních věcí; za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb.). Při přezkumu rozhodnutí žalované vydaného na podkladě posudku lékařské služby ČSSZ v řízení o námitkách (dle § 88 zákona č. 582/1991 Sb.), resp. posudku odborné lékařské posudkové služby OSSZ vydaného pro účely prvoinstančního řízení, neposuzuje soud věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Posudek posudkové komise MPSV soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá tento posudek důkazem rozhodujícím v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky spočívá v tom, že se komise musí vypořádat se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a že své posudkové závěry náležitě odůvodní.
30. Při rozhodování o nároku na invalidní důchod je tedy stěžejní naplnění požadavku na jasnost, srozumitelnost a úplnost odůvodnění správního rozhodnutí, resp. posudkového hodnocení, na němž je rozhodnutí založeno (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 11. 2003, č.j. 5 Ads 42/2003-61, č. 800/2006 Sb. NSS, ze dne 7. 9. 2011, č. j. 6 Ads 99/2011-43, ze dne 11. 10. 2013, č.j. 4 Ads 42/2013-43, či ze dne 8. 7. 2015, č. j. 10 Ads 116/2014-46). Úkolem krajského soudu je vyhodnotit, zda je z lékařských posudků a zejména z posudku PK MPSV zřejmé, že byl stav žalobce komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace a že bylo přihlédnuto ke všem tvrzeným obtížím – tedy zda je posudkový závěr náležitě, přesvědčivě a srozumitelně zdůvodněn (srov. např. rozsudek NSS ze dne 23. 3. 2017, č. j. 2 Ads 17/2017-15, bod 19).
31. Náležitosti posudku jsou upraveny v § 7 vyhlášky č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity. Posudek o invaliditě musí obsahovat mimo formálních náležitostí rovněž účel posouzení a datum posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, výčet rozhodujících podkladů o zdravotním stavu pojištěnce, z nichž orgán sociálního zabezpečení vycházel při

posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, skutková zjištění, ke kterým orgán sociálního zabezpečení dospěl při posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, výsledek posouzení zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti se stanovením, zda se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, stanovení míry poklesu pracovní schopnosti, stupně invalidity, dne vzniku invalidity, dne změny stupně invalidity nebo dne zániku invalidity, schopnosti využití zachované pracovní schopnosti podle § 5 u pojištěnce, jehož míra poklesu pracovní schopnosti činí nejméně 35 % a nejvíce 69 %, a zda je pojištěnec v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek. Obligatorní náležitostí posudku je rovněž odůvodnění výsledku posouzení zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti (srov. k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 6. 2012, č. j. 4 Ads 19/2012-18).

32. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky spočívá v tom, aby se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a aby své posudkové závěry náležitě odůvodnila. Rozhoduje-li žalovaná o odnětí určité dávky, musí v odůvodnění svého rozhodnutí jednoznačně vysvětlit, proč příjemce dávky již nesplňuje podmínky, na jejichž základě mu byla dávka přiznána (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 5. 2009, č. j. 4 Ads 14/2009-37). Napadené rozhodnutí, resp. posudkové hodnocení, na jehož podkladě je rozhodnutí o zamítnutí žádosti o přiznání invalidního důchodu vydáno, musí obsahovat přesvědčivé odůvodnění, konkrétně musí určit a objasnit důvod, proč nebyl invalidní důchod přiznán. Je tedy nutno přesvědčivě odůvodnit, na základě jakých skutečností a posudkových závěrů nebyla dávka přiznána. *„Pro přesvědčivost posudkových závěrů je nezbytné, aby v posudku uváděný důvod zániku nebo změny stupně invalidity byl zcela konkrétně a jednoznačně vysvětlen, neboť jen tak může soud získat potřebný skutkový základ pro správné právní posouzení věci“*. Jedná se přitom o otázku odbornou, pro jejíž posouzení nemá soud potřebné (medicínské) znalosti (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2011, č. j. 4 Ads 147/2010–117).
33. S ohledem na povahu sporu (spornou otázku) byl pro účely rozhodnutí ve věci v soudním řízení vypracován posudek PK MPSV Ostrava ze dne 23. 2. 2023. Posudek krajský soud provedl k důkazu při ústním jednání dne 12. 11. 2024. PK MPSV Ostrava považovala za hlavní příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce artrózu kolenních kloubů oboustranně III. stav po opakovaných plastikách LCA oboustranně a menisketomiích vnitřního menisku oboustranně od roku 2006 s mírnou instabilitou levého kolene. Ostatní onemocnění tak, jak jsou doložené, byly posudkově méně významné. Pokles pracovní schopnosti hodnotila podle kapitoly XV., oddílu B, položce 9b přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., míru poklesu stanovila na 30 %.
34. Žalobce v průběhu soudního řízení předložil znalecký posudek ze dne 23. 4. 2023, vypracovaný znalcem s odborností posudkové lékařství. Za hlavní příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce považoval sice znalec shodně jako PK MPSV Ostrava artrózu obou kolenních kloubů se středně těžkým funkčním postižením a s instabilitou kolenních kloubů lehkého stupně, více vlevo. Na rozdíl od PK MPSV Ostrava však hlavní příčinu hodnotil podle kapitoly XIII, oddílu A, položky 1b přílohy vyhlášky č. 359/2009 Sb., s mírou poklesu pracovní schopnosti 35 %, kterou z důvodu náročnosti profese při zachování schopnosti rekvalifikace zvýšil o 5 % na celkových 40 %. Krajský soud s ohledem na odlišné závěry znalce nechal vypracovat doplňující posudek PK MPSV Ostrava, která setrvala na závěrech uvedených v posudku ze dne 23. 2. 2023.

35. Krajský soud tak rozhodoval za situace, kdy se posudek LPS OSSZ Karviná, posudek ČSSZ, posudek PK MPSV Ostrava, doplňující posudek této komise i posudek znalce shodovaly v určení hlavní příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Toliko znalec však tuto příčinu hodnotil podle jiné kapitoly přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. Všechny shora uvedené posudky (kromě posudku znalce) zařadily hlavní příčinu do stejné kapitoly přílohy vyhlášky č. 359/2009 Sb., konkrétně do kapitoly XV, oddílu B, položky 9b.
36. Protože krajský soud nemá odborné znalosti pro to, aby byl schopen samostatně rozpory mezi posudky vysvětlit, a nebyl schopen ve věci rozhodnout ani na základě doplňujícího posudku, nechal vypracovat srovnávací posudek PK MPSV Hradec Králové. Jeho úkolem bylo podrobně se zabývat jak posudkem PK MPSV Ostrava, tak znaleckým posudkem, a následně přezkoumatelným způsobem vysvětlit rozpory mezi jednotlivými posudky. PK MPSV Hradec Králové vypracovala dne 16. 8. 2024 srovnávací posudek, v němž se ztotožnila s rozhodující příčinou tak, jak ji určila PK MPSV Ostrava, lékař OSSZ, ČSSZ i znalec, ale hodnotila ji dle kapitoly ve shodě s PK MPSV Ostrava, lékařem OSSZ a ČSSZ, tedy ji zařadila do jiné kapitoly než znalec.
37. Krajský soud proto musel posoudit, zda je posudek PK MPSV Hradec Králové dostatečně přesvědčivý a úplný a poskytuje přezkoumatelnou odpověď na všechny rozpory a nesoulad mezi posouzením PK MPSV Ostrava a znalce. Krajský soud vyhodnotil srovnávací posudek z hledisek shora uvedených, zabýval se jeho úplností a přesvědčivostí, a to jak vzhledem ke skutkovému stavu zjištěnému ze správních spisů, tak i vzhledem k žalobním námitkám, přičemž dospěl k následujícím závěrům.
38. Posudek PK MPSV Hradec Králové byl vypracován posudkovou komisí zasedající v řádném složení (členem byla lékař se specializací v oboru ortopedie). Posudek byl založen na všech dostupných podkladech (spisová dokumentace správních spisů včetně lékařské dokumentace a lékařských nálezů doložených žalobcem) a obsahoval požadované náležitosti. Posudková komise se vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, své posudkové závěry náležitě a srozumitelně odůvodnila, přičemž posudek nevzbuzuje žádné pochybnosti. Zabýval se všemi onemocněními žalobce, což bylo potvrzeno i u ústního jednání soudu dne 12. 11. 2024, jelikož žalobce sdělil, že jinými nemocemi či potížemi, než které jsou uvedeny v diagnostickém souhrnu srovnávacího posudku, k datu vydání napadeného rozhodnutí netrpěl, protože jsou v tomto posudku zahrnuty veškeré jeho lékařské zprávy.
39. Krajský soud se srovnávacím posudkem podrobně zabýval a dospěl k závěru, že posudek PK MPSV Hradec Králové je úplný a přesvědčivý a poskytuje odpovědi na všechny sporné otázky. Žalobce neměl důvěru ke srovnávacímu posudku z důvodu, že jej vypracovala PK MPSV Hradec Králové, tedy subjekt napojený na správní orgány. S uvedenými výhradami žalobce se však krajský soud neztotožňuje. Závěry posudků posudkových komisí nelze považovat za pochybné jen proto, že byly zpracovány posudkovými lékaři působícími u správního orgánu, který o dávce rozhoduje, přičemž soulad citované právní úpravy s ústavním pořádkem potvrdil opakovaně Ústavní soud (viz například náleze ze dne 1. 11. 1995, sp. zn. II ÚS 92/95, publikovaný ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu ČR svazek 4 pod č. 72). Je třeba připomenout, že znalecký posudek předložený účastníkem jako důkaz v soudním řízení za účelem zpochybnění závěrů posudkové komise je toliko jedním z důkazů, které soud provádí a platí vůči němu princip volného hodnocení důkazů. To, že znalecký posudek vypracoval znalec, mu tak samo o sobě nepřisuzuje vyšší váhu než posudkům posudkové komise. Krajský soud má tak za to, že v posuzované věci byla schopna

nesrovnalosti mezi posudky řádně zhodnotit nezávislá posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí; soud tak neshledal důvody proto to, aby srovnání posudků PK MPSV Ostrava a znaleckého posudku provedl další znalec, jak během ústního jednání navrhoval žalobce. Tento závěr je v souladu se shora již citovanou judikaturou Nejvyššího správního soudu (ze dne 10. 5. 2013, č. j. 6 Ads 12/2013-22), podle které pokud žalobce předloží v řízení o správní žalobě ve věci invalidního důchodu k důkazu znalecký posudek znalce, soud rozpory v posudkových zjištěních odstraní mimo jiné tak, že si vyžádá srovnávací posudek od jiné posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí, jež znovu komplexně zhodnotí zdravotní stav žalobce a vyjádří se k rozporům mezi posudkem původní posudkové komise ministerstva a znaleckým posudkem. Krajský soud tak učinil a po řádném hodnocení srovnávacího posudku jej považoval za natolik přesvědčivý, že shledal návrh na výslech znalce Vicsápiho či na nové srovnání posudků jiným znalcem za nadbytečné. Srovnávací posudek PK MPSV Hradec Králové dle krajského soudu přesvědčivým způsobem poskytl odpovědi na rozporné otázky a posudková komise své závěry podložila odbornými podklady.

40. Srovnávací posudek vysvětlil, že důvod, proč byl žalobci udělen první stupeň invalidity v roce 2018 v současné době již neexistuje a následné zranění nemá na zdravotní stav žalobce vliv. Posudek LPS OSSZ Karviná ze dne 24. 9. 2018 považovala PK MPSV Hradec Králové za posudkový omyl. Dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav doložený odbornými nálezy neodpovídal funkčně zdravotnímu stavu uvedenému v kapitole XV, oddílu B, položce 13, která hodnotí funkční postižení po zlomeninách kostí dolní končetiny. V položce 13b se musí jednat o středně těžké postižení funkce končetiny, značná deformita bérce nebo stehna, svalové atrofie, značné omezení funkce končetiny, některé denní aktivity vykonávány s obtížemi, které se hodnotí poklesem pracovní schopnosti v rozpětí 30-35 %. Této tíži objektivizovaný stav neodpovídal. Funkční změny po zlomenině distálního bérce v roce 2018, které byly důvodem k uznání invalidity prvního stupně, již nejsou přítomny. Další zdravotní postižení, stav po zlomenině levé klíční kosti v roce 2021 při dopravní nehodě nemá podstatný vliv na pokles pracovní schopnosti. Srovnávací posudek tak jasně a konkrétně vysvětlil, proč považuje posudek LPS OSSZ Karviná ze dne 24. 9. 2018 za posudkový omyl. To, že se žalobcův stav nezhoršuje, PK MPSV Hradec Králové ověřila i prostřednictvím zcela aktuální lékařské zprávy MUDr. M. ze dne 19. 7. 2024.
41. Ze srovnávacího posudku se dále podává, z jakých důvodů PK MPSV Hradec Králové plně zpochybnila závěry znalce. Podle PK MPSV Hradec Králové znalecký posudek byl vypracován znalcem v oboru posudkového lékařství bez konkrétního vyšetření znalcem ortopedem. Na rozdíl od soudního znalce PK MPSV Ostrava žalobce vyšetřila při jednání komise a měla možnost objektivně vyhodnotit funkční postižení odborným lékařem z oboru ortopedie. Funkční změny po zlomenině distálního bérce v roce 2018, které byly důvodem k uznání invalidity I. stupně, již nejsou přítomny. Další zdravotní postižení, stav po zlomenině levé klíční kosti v roce 2021 při dopravní nehodě nemá podstatný vliv na pokles pracovní schopnosti. K znaleckému posudku krajský soud uvádí, že na rozdíl od posudku PK MPSV Hradec Králové vycházel znalec ze tří lékařských zpráv, aniž by měl k dispozici zdravotní dokumentaci praktického lékaře žalobce, MUDr. V., a neurologické ambulance ze dne 19. 7. 2024 jako PK MPSV Hradec Králové. Zohlednění kompletní lékařské dokumentace žalobce považuje krajský soud za zásadní pro komplexní posouzení potíží žalobce tak, aby nevznikly pochybnosti o úplnosti a správnosti klinické diagnózy. Je také třeba zdůraznit, že při jednání PK MPSV Ostrava byl žalobce vyšetřen lékařem

s odborností ortopedie. Lékař s touto odborností byl členem i PK MPSV Hradec Králové. Znalecký posudek považovala PK MPSV Hradec Králové ve shodně s Institutem posuzování zdravotního stavu za zmatečný, neprofesionální a rozporuplný.

42. K posudku znalce krajský soud pro úplnost uvádí, že nehodnotil posouzení znalce po odborné stránce, ale byl oprávněn jej hodnotit jako každý jiný důkaz. Odhlédne-li krajský soud od lékařského posouzení, shledal v něm jako laik logické rozpory. Znalec na příklad na straně 8 v druhém odstavci posudku uvedl, že u žalobce jsou přítomny další příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, které významným způsobem omezují pracovní potenciál žalobce. Následně jako tuto další příčinu uvádí postižení ramenního kloubu, které však považuje pouze za lehké postižení. Dále na straně 9 znaleckého posudku hodnotí výkon práce žalobce, ale váže jej toliko na práci ve stavebnictví. Z posudků PK MPSV je však krajskému soudu známo, že žalobce již od roku 2020 pracuje nikoli na stavbách, ale jako řidič. Tuto skutečnost znalec nijak nezohlednil, jeho argumentace se vztahuje toliko k práci ve stavebnictví („pohyb na staveništích je značně omezen“). Z uvedených důvodů nepovažoval krajský soud znalecký posudek za úplný a přesvědčivý.
43. Srovnávací posudek taktéž vysvětlil, proč se shoduje s posudky OSSZ, ČSSZ, PK MPSV Ostrava v tom, že má být procentní míra poklesu pracovní schopnosti žalobce stanovena podle kapitoly XV, oddílu B, položka 9b přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. PK MPSV Hradec Králové vysvětlila, že objektivizovaný dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav neodpovídal jednoznačně posouzení podle kapitoly XIII, oddílu A, položce 1 přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. Jednalo se o urychlení rozvoje degenerativních změn následkem operativních zákroků na meniscích a zkřížených vazech, jejichž odstranění nebo náhrady způsobí urychlení degenerativních změn nastávajících přirozeně věkem nebo úrazem. K tomu, zda měl být pokles pracovní schopnosti hodnocen podle položky 9b nebo 9c, kapitoly XV, oddílu B přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. se PK MPSV Hradec Králové taktéž vyjádřila a shledala, že zdravotní stav odpovídající položce 9c musí být doložen odborným lékařským nálezem, který dokládá těžké omezení hybnosti jednoho nebo více kloubů nebo končetiny či končetin, podle rozsahu funkčního postižení. V konzistentní řadě ortopedických nálezů ze zdravotní dokumentace není doloženo těžké postižení pohybového aparátu dolních končetin, jejichž funkční rozsah není posudkově významně omezen. Není doloženo ani posudkově významné postižení nervosvalového vedení. V neurologickém nálezu MUDr. M. ze dne 19.7. 2024 je uvedena peroneální pravostranná paréza. Pravostranná peroneální paréza je postižení pravého lýtkového nervu. Nejedná se o plegii, tj. nefunkčnost s ochrnutím lýtkového nervu.
44. PK MPSV Hradec Králové měla za to, že posudky LPS OSSZ Karviná a ČSSZ z roku 2022 objektivně zhodnotily doložený zdravotní stav žalobce. S ohledem na jeho dosažené středoškolské vzdělání a povolání řidiče (po objektivizaci lékařským nálezem MUDr. B. ze dne 10. 5. 2022) posudkové komise řádně neužily § 3 vyhlášky č. 359/2009 Sb. Taktéž posudek PK MPSV Ostrava považovala za objektivní zhodnocení zdravotního stavu žalobce, který byl doložen i vyžádaným EMG vyšetřením nervosvalového vedení dolních končetin.
45. Krajský soud má skutkový stav za řádně a dostatečně zjištěný. Posudek PK MPSV Hradec Králové soud považuje za úplný ve vztahu k podkladům i k hodnocení jednotlivých zdravotních postižení žalobce z hlediska jejich vlivu na jeho pracovní schopnost ke dni vydání napadeného rozhodnutí. Z hlediska přesvědčivosti závěrů tohoto posudku je třeba v první řadě zdůraznit, že tyto závěry se shodují ve stanovení kategorie zdravotního postižení

žalobce s posudkem lékaře OSSZ i lékaře žalované v námitkovém řízení, stejně jako PK MPSV Ostrava. Posudková komise stejně jako oba lékaři hodnotila rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce podle kapitoly XV, oddílu B, položky 9b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity.

46. Lze tak shrnout, že pokles pracovní schopnosti u žalobce činil ke dni vydání napadeného rozhodnutí 30 %. Tento závěr jednoznačně vyplývá jak z posudku PK MPSV Ostrava, tak Hradec Králové, o jehož úplnosti, správnosti a přesvědčivosti nemá krajský soud důvodu pochybovat. Krajský soud zohlednil, že PK MPSV Ostrava posuzovala zdravotní stav žalobce ve složení z posudkového lékaře a dalšího lékaře – ortopeda, tedy lékaře z oboru nemoci, která je uznávána jako dominantní v dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu žalobce. V tom shledává krajský soud zásadní rozdíl oproti znaleckému posudku, který vypracoval sice znalec s odborností posudkové lékařství, ale toliko na základě tří lékařských zpráv z oboru ortopedie. Na rozdíl od znalce lékař s odborností ortopedie PK MPSV Ostrava žalobce přímo zhlédl. Taktéž členem PK MPSV Hradec Králové byl lékař s odborností ortopedie. PK MPSV zohlednila i zprávu z roku 2024 při hodnocení, zda dochází k progresi onemocnění žalobce.
47. Již výše bylo nastíněno, že správní soud si nemůže učinit úsudek o otázce posouzení míry poklesu pracovní schopnosti a stanovení dne vzniku invalidity sám, stejně tak si tento úsudek nemůže učinit sám žalobce. Je třeba též zdůraznit, že posouzení podřaditelnosti zdravotního stavu žalobce pod korespondující ustanovení vyhlášky, tzn. zhodnocení zdravotního stavu, určení rozhodujícího zdravotního postižení a přepočet procentní míry poklesu pracovní schopnosti, soud neprovádí, neboť se jedná právě o ten typ odborné úvahy, již soud, který nedisponuje potřebnými medicínskými znalostmi z oboru posudkového lékařství, nemůže činit sám, nýbrž vychází z důkazu posudkem příslušné posudkové komise. Při objektivním hodnocení zdravotního stavu žalobce posudkovou komisí pro účely přiznání invalidního důchodu nelze brát v potaz, zda žalobce svá zdravotní postižení subjektivně vnímá jako těžší či zda by je zařadil do jiné kapitoly přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., než jak je vyhodnotili posudkoví lékaři (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 3. 2018, č. j. 6 Ads 23/2018-37).
48. Závěrem soud zdůrazňuje, že považuje posudek PK MPSV Hradec Králové ze dne 16. 8. 2024 za stěžejní důkaz o tom, že žalobce nebyl k datu vydání napadeného rozhodnutí invalidní. Napadené rozhodnutí tedy vycházelo z dostatečně zjištěného skutkového stavu věci.

VII. Závěr a náhrada nákladů řízení

49. V soudním řízení nebylo prokázáno, že by žalobce byl k datu vydání napadeného rozhodnutí invalidní. Závěry napadeného rozhodnutí tedy nezbyvá než potvrdit. Žaloba nebyla shledána důvodnou a krajský soud ji zamítl, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku.
50. O náhradě nákladů řízení rozhodl krajský soud ve smyslu § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšné žalované žádné náklady nad rámec její obvyklé úřední činnosti nevznikly, náhrada nákladů

řízení jí tudíž přiznána nebyla (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014–47).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava 12. listopadu 2024

Mgr. Jana Volková
samosoudkyně